

מדינת ישראל

משרד החינוך התרבות והספורט

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים

ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים

מועד הבחינה: חורף תשס"ו, 2006

מספר השאלון: 221,022106

ה י ס ט ו ר י ה

(לימודי חובה – חלק ב)

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

חובה לענות על שאלות בפרק הראשון והשני,

ולבחור באחד מהפרקים השלישי או הרביעי.

פרק ראשון — (25 × 1) — 25 נקודות

פרק שני — (20 × 2) — 40 נקודות

פרק שלישי או פרק רביעי — (25 × 1) + (10 × 1) — 35 נקודות

סה"כ — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: (1) ענה על שאלות על פי ההנחיות ועל פי מה שלמדת.

(2) קרא בעיון את השאלות, וענה אך ורק על מה שנשאלת.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון – בין שתי מלחמות העולם (25 נקודות)

בפרק זה ארבעה נושאים, ובכל נושא שתי שאלות.

ענה על אחת מהשאלות 1-8.

ברית-המועצות

1. א. הצג את עיקרי מדיניות הנא"פ שהנהיג לנין, והסבר מדוע הוא הנהיג מדיניות זו.

(15 נקודות)

ב. תאר שני צעדים שנקט השלטון הקומוניסטי במדיניותו כלפי היהודים בתקופת

שלטונו של לנין (1918-1924). (10 נקודות)

2. א. קרא את הקטע שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

"אומרים לנו שמוטב היה להסתלק ממדיניות התיעוש כדי לייצר ככל האפשר יותר מזון, אריגים, נעליים, בגדים ושאר מצרכים חיוניים. אך אז לא הייתה לנו תעשיית טרקטורים, לא תעשיית מתכת לייצור מכונות, והיינו עומדים חסרי נשק מול פני ההתקפה הקפיטליסטית המצוידת בטכניקה חדשה".

(סטלין י', בעיות הלניזם, בתוך: א' נווה, המאה ה-20, 1994, עמ' 84)

הסבר על פי הקטע, מה היתה המטרה של סטלין במדיניות התיעוש.

הצג שלושה צעדים שנקט לקידום התיעוש במסגרת תכניות החומש.

(17 נקודות)

ב. הצג שתי דוגמאות להחרפת המדיניות של השלטון הקומוניסטי נגד היהודים

בשנות ה-30. (8 נקודות)

פולין

3. א. הסבר את הקשיים של פולין בין שתי מלחמות העולם, בשניים מהתחומים:

ביטחון, כלכלה, משטר (שלטון). (12 נקודות)

ב. תאר את התמורות בחיי היהודים בפולין עד 1935 בשניים מהתחומים:

דמוגרפיה, כלכלה, חינוך. (13 נקודות)

4. א. הסבר את הקשיים שהתעוררו במדינת פולין החדשה בגלל ריבוי המיעוטים הלאומיים בה. (15 נקודות)
- ב. תאר כיצד פעלו היהודים בפולין כדי להבטיח את זכויותיהם ואת מעמדם. (10 נקודות)

ארצות-הברית

5. א. הצג שני ביטויים לשגשוג ושפע ושני ביטויים לשמרנות והסתגרות בארצות-הברית בשנות ה-20. (15 נקודות)
- ב. הסבר מה אפיין את התנועה הציונית בארצות-הברית בין שתי מלחמות העולם. (10 נקודות)
6. א. הסבר את הגישה החברתית-כלכלית של הנשיא הובר בשנים 1929-1932, והצג שני צעדים שנקט בניסיון להתמודד עם "המשבר הכלכלי הגדול". (13 נקודות)
- ב. "מצע קולומבוס" (1937) מבטא שינוי בעמדת התנועה הרפורמית כלפי הדת והמסורת היהודית. מה היה השינוי? הסבר מה גרם לו. (12 נקודות)

צרפת

7. א. הצג שני קשיים של צרפת בתחום החברתי-פוליטי לאחר מלחמת העולם הראשונה, והסבר כיצד ניסתה להתמודד עם אחד מהקשיים שהצגת. (13 נקודות)
- ב. הסבר את ההבדלים בין היהודים הוותיקים ("יזראליטים") ובין היהודים החדשים ("הזרים") בשנים מהתחומים: מעמד משפטי, תרבות ודת, היחס אל השלטון. (12 נקודות)
8. א. הסבר שתי בעיות כלכליות של צרפת לאחר מלחמת העולם הראשונה, והצג ניסיון אחד שלה להתמודד עם הבעיות הכלכליות שהיו לה. (13 נקודות)
- ב. מה היו הגורמים לשינוי ביחס אל היהודים "הזרים" בצרפת בשנות ה-30, וכיצד ניסו היהודים "הזרים" להתמודד עם שינוי זה? (12 נקודות)

/המשך בעמוד 4/

פרק שני – גרמניה בימי הרייך השלישי,

מלחמת העולם השנייה והשואה (40 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על שתי שאלות, לפי אחת מהאפשרויות האלה:

לענות על שתיים מהשאלות 9-11

או

לענות על אחת מהשאלות 9-11, ועל אחת מהשאלות 12-13.

(לכל שאלה – 20 נקודות)

9. האידאולוגיה הנאצית ובניית המשטר (1933-1939)

א. קרא את הקטע שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

"פיהרר, פיהרר שלי..."

הגן ושמור עליי כל עוד אני חי!

אתה הצלת את גרמניה ממעמקי האסון

אני מודה לך היום על פת לחמי היומית

היה עמי לאורך ימים..."

(קטע שהצטוו ילדים גרמנים לדקלם לפני ארוחות שהמפלגה הנאצית נתנה בחינם, מתוך כרמון א',

השואה, 1981, עמ' 102)

הסבר את העיקרון באידאולוגיה הנאצית, שבא לידי ביטוי בקטע. (8 נקודות)

ב. הצג שתי פעולות של הנאצים לבניית המשטר, והסבר במה סייעה כל פעולה לבניית

משטר זה. (12 נקודות)

10. בעלות הברית במלחמת העולם השנייה

א. הסבר את המחלוקת בקרב בעלות הברית, בקשר לפתיחת חזית שנייה באירופה נגד

גרמניה הנאצית. (10 נקודות)

ב. הסבר את העמדה של הממשל בארצות-הברית אן בבריטניה, בנוגע להצלת יהודים

בזמן ביצוע "הפתרון הסופי". (10 נקודות)

11. "הפתרון הסופי"

א. הסבר מדוע עם פלישת גרמניה לברית-המועצות התחילו הנאצים ברצח המוני של יהודים. (8 נקודות)

ב. מה היו המטרות של כינוס ועידת ואנזה?

הבא דוגמה מוועידה זו המעידה על המגמה להשמדה מוחלטת של העם היהודי.

(12 נקודות)

שים לב: מותר לענות רק על אחת מהשאלות 12-13.

12. היהודים תחת הכיבוש הנאצי

בחר באחת מהמדינות: הולנד, בלגיה, דנמרק, צרפת, רומניה, בולגריה, יוון, איטליה, הונגריה.

א. הצג את המדיניות הנאצית נגד היהודים במדינה שבחרת. (12 נקודות)

ב. תאר ניסיון אחד להצלת יהודים במדינה שבחרת. (8 נקודות)

13. היישוב היהודי בארץ-ישראל בזמן מלחמת העולם השנייה

א. הסבר מדוע החליט היישוב היהודי בארץ-ישראל על מדיניות המשלבת שיתוף פעולה עם הבריטים ומאבק בהם.

הבא דוגמה לשיתוף פעולה עם הבריטים ודוגמה למאבק בהם בתקופה זו.

(12 נקודות)

ב. הסבר את הקשיים שהיו ליישוב היהודי בסיוע ליהודי אירופה בתקופת השואה.

(8 נקודות)

עליך לענות על שאלות באחת משתי האפשרויות:

אפשרות א' – פרק שלישי (בעמוד זה) **או** אפשרות ב' – פרק רביעי (בעמוד 7).

פרק שלישי – אפשרות א' (35 נקודות)

ענה על שתי שאלות:

על אחת מהשאלות בנושא ההרחבה על השנים 1945-1950 (שאלות 14-16), ועל אחת מהשאלות ביחידת הגישור על שנות ה-50 וה-60 (שאלות 17-19).

נושא הרחבה: נושאים נבחרים מתולדות ישראל והעמים 1945-1950

ענה על אחת מהשאלות 14-16 (25 נקודות).

14. ראשית "המלחמה הקרה" (1945-1950)

א. קרא את דברי צירציל בנאום שנשא ב-1946, וענה על השאלה שאחריו.

"מְשֻׁטָּטִין שעל גדות הים הבלטי עד טְרִיקֶט שעל חוף הים האֲדְרִיאָטִי ירדה מחיצה של **מסך ברזל** על היבשת..."

לאיזה מצב בין-לאומי התכוון צירציל בנאום זה? הסבר שני גורמים שהובילו למצב זה. (10 נקודות)

ב. הצג יוזמה אחת של ארצות-הברית נגד מדיניותה של ברית-המועצות בתקופה זו, והסבר מה הייתה המטרה של יוזמה זו. (15 נקודות)

15. היישוב היהודי בשנים 1946-1947

ביישוב היהודי היה ויכוח בין שתי גישות: "מאבק צמוד" ו"מאבק רצוף".

א. ציין מי תמך בכל גישה, והצג את דרכי המאבק שנקטו התומכים בכל אחת מהגישות. (13 נקודות)

ב. הבא נימוק בעד כל אחת מהגישות. (12 נקודות)

16. השלב השני של מלחמת העצמאות

א. הסבר את הקשיים שהיו למדינת ישראל בלחימה נגד צבאות ערב, עד להפוגה הראשונה. (15 נקודות)

ב. הצג את ההישגים של צה"ל בקרבות "עשרת הימים". (10 נקודות)

יחידת גישור: המזרח התיכון ומדינת ישראל בשנות ה-50 וה-60

ענה בקצרה על אחת מהשאלות 17-19 (10 נקודות).

17. הצג שני קשיים מתחומים שונים בתהליך קליטת העולים בשנות ה-50.

18. הצג שתי סיבות שהניעו את ישראל לצאת למלחמת סיני בשנת 1956.

19. הצג שתי השפעות של מלחמת יום הכיפורים על מדינת ישראל.

פרק רביעי – אפשרות ב' (35 נקודות)

ענה על שתי שאלות:

על אחת מהשאלות ביחידת המבוא על השנים 1945-1950 (שאלות 20-22), ועל אחת מהשאלות בנושא ההרחבה על שנות ה-50 וה-60 (שאלות 23-25).

יחידת מבוא: נושאים נבחרים מתולדות ישראל והעמים 1945-1950

ענה בקצרה על אחת מהשאלות 20-22 (10 נקודות).

20. הצג שני גורמים שהביאו לסיום המנדט הבריטי בארץ-ישראל.

21. הצג שני מאפיינים של מלחמת העצמאות בארבעת החודשים הראשונים שלה (דצמבר 1947 - מרץ 1948).

22. הצג שתי בעיות שלא נפתרו גם לאחר חתימת הסכמי שביתת הנשק.

נושא הרחבה: המזרח התיכון ומדינת ישראל בשנות ה-50 וה-60

ענה על אחת מהשאלות 23-25 (25 נקודות).

23. המזרח התיכון בשנות ה-50 וה-60

א. הסבר שני גורמים שחיזקו את מגמת הפיצול בעולם הערבי בשנות ה-50 וה-60, והצג ביטוי אחד של מגמה זו. (15 נקודות)

ב. בחר באחת מהמדינות: סוריה, לבנון או ירדן, והסבר בעיה אחת בתחום מדיניות הפנים של המדינה שבחרת. (10 נקודות)

24. עלייה וקליטה במדינת ישראל בשנות ה-50

א. הסבר את הגורמים לעלייה לישראל בשנות ה-50. (12 נקודות)

ב. תאר כיצד פעלו מוסדות המדינה כדי לקלוט את העולים, בתחומים: דיור-התיישבות, חינוך. (13 נקודות)

25. מלחמת ששת הימים

א. מה היו המניעים של נאצר לצאת למלחמה נגד ישראל בשנת 1967?

הצג שני צעדים של נאצר שזירזו את פרוץ המלחמה. (13 נקודות)

ב. הסבר שלוש השפעות של מלחמת ששת הימים על מדינת ישראל. (12 נקודות)

ב ה צ ל ח ה !

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך התרבות והספורט